

RAD-1601100101062202 Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) (W.E.F. 2016) Examination

March - 2019

Sanskrit : Paper - 22

(Vyakaran) (Optional) (Common Paper for 2015 & 2016)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ કોઈપણ બે સ્વરાન્ત શબ્દનાં બધા જ રૂપો લખો. ૧૪
1 Write all the forms of any **two** સ્વરાન્તશબ્દ । 14
અથવા / OR
- ૧ કોઈપણ બે વ્યંજનાન્ત શબ્દનાં બધા જ રૂપો લખો. ૧૪
1 Write all the forms of any **two** વ્યંજનાન્તશબ્દ । 14
- ૨ ચોથા ગણના કોઈપણ બે ધાતુઓનાં આજ્ઞાર્થનાં રૂપો લખો. ૧૪
2 Write any **two** આજ્ઞાર્થ form of verb of fourth. 14
અથવા / OR
- ૨ દશમા ગણના કોઈપણ બે ધાતુઓનાં વિધ્યર્થનાં રૂપો લખો. ૧૪
2 Write any two વિધ્યર્થ form of verb of tenth. 14
- ૩ કર્મણિ ભૂતકૃદન્ત અથવા સંબંધક ભૂતકૃદન્ત સમજાવો. ૧૪
3 Explain કર્મણિ ભૂતકૃદન્ત: OR સમ્બન્ધક ભૂતકૃદન્ત: । 14
- ૪ કર્તરી કર્મણિ પ્રયોગ સમજાવો. ૧૪
4 Explain application of Active-Passive voice. 14
અથવા / OR
- ૪ અવ્યય અને ઉપસર્ગ પર નોંધ લખો. ૧૪
4 Write notes on : અવ્યયમ્ and ઉપસર્ગા: । 14

૫ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પરિચ્છેદનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો : ૭

5 (a) Translate any **one** of the given passage in Gujarati : 7

(૧) सर्वस्मिन्नपि जगति वर्तमानैरनेकैर्हितचिन्तकैः यस्याऽहिंसा – अपरिग्रह–
अनेकान्तवादादिसिद्धान्ताः पूजिताः तेन चरमतीर्थपतिना त्रैशलेयेन
पूर्वतृतीये भवे शिवमस्तु सर्वजगतः इति भावनया सर्वेषामपि जीवानां
शुभं कर्तुं प्रयत्नः कृतः, तदर्थं च तेन महावीरेण स्वकीयं सर्वस्वमपि
गौणीकृतम् । वयं सर्वेऽपि चीटिकाया तदात्मानं पश्यामः किन्तु
तीर्थकरमहावीरेण तु चीटिकायामपि स्वात्मा संदृष्टः । ततो महावीरः
कस्याऽहितं कुर्यात् ? काँश्च मारयेत् ? एका पंक्तिः स्मर्यते – अत्र
केन को हन्यते ? यतः सर्वेऽपि जीवा मे बान्धवाः सन्ति । दर्पणे
सर्वेऽपि जीवा मादृशा दृश्यन्ते ।

(૨) પ્રભુમહાવીરેણ “શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ” ઇતિ પરાર્થકરણભાવનયા
તીર્થકરનામકર્મોપાર્જિતમ્ । ભગવત્ એતદ્ભાવનાયા મહત્તા ત્વતુલનીયાઽસ્તિ ।
મહાવીરઃ પરમસામર્થ્યસ્ય સ્વામ્યાસીત્ । સ્વામિનૈકેનાઽઙ્ગુષ્ઠેન
મેરુગિરિશ્ચાલિતઃ । એતાદૃશે સામર્થ્યે સત્યપિ પ્રભુમહાવીરેણ
કેષાન્નિદવ્યુપસર્ગકારકાણાં નાઽશુભમહિતં ચ કૃતં ચિન્તિતં ચ, ન ચ
તાદૃશાનાં પ્રતીકારઃ કૃતઃ । મહાવીરેણ તુ તેષામુપસર્ગકારકાણામપિ શુભં
હિતં મજ્જલં ચૈવ ચિન્તિતમ્ । યદા હિંસકૈઃ પશુભિઃ પક્ષિભિર્માનવૈશ્ચ
પ્રભુદેહેઽસહ્યોપસર્ગાઃ કૃતાઃ તદાપિ સ્વદેહં ગૌણીકૃત્ય તીવ્રવેદનાં વિષહ્યાઽપિ
ચ તેષાં સર્વેષામપિ શુભમેવ ચિન્તિતમ્ ।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પરિચ્છેદનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો : ૭

(b) Translate any **one** of the given passage in Sanskrit : 7

(૧) રસ્તો ઘણો જ રમણીય હતો. એક નાના નાળાની કોરે તેઓ ચાલ્યા.
આકાશમાં એક પક્ષી વાદળ ન હતું. અમરાઈમાંથી કોયલો ટહુકા કરતી
હતી. જંગલનાં બીજા પક્ષી વાંસની ઝાડીમાંથી સાદ કરતાં હતાં. અને
તેતરનાં ટોળેટોળાં ઝાડો ઉપર બેસીને હોલાઓની સાથે આનંદથી સંવાદ
ચલવતા હતાં. લક્કડખોદ ઝાડોનાં થડ ઉપર તેમની કઠણ ચાંચ ઠોકતું
હતું. તેના અવાજથી આખું વન ગાજી રહ્યું હતું. ત્યાં અનેક પ્રકારનાં
સુંદર ફૂલ તથા સ્વાદિષ્ટ મેવા નજરે પડતા હતા.

- (1) The way was very charming. They walked along the bank of a small brook. The sky was quite clear. Cuckoos were cooing in the mango-grove. The other birds in the woods were warbling in a clump of bamboos, an swarms of partridges were chatting joyfully with doves from their seats on the tree. Wood-peckers were pecking on the trunks of the trees with their hard beaks and the whole jungle was filled with that noise. Beautiful flowers and Inscious fruits of various kinds were to be seen there.
- (ર) પરમેશ્વરની ગતિ અકળ છે. તથા તેનાં કામોનાં કારણો શોધી કઢાય એવાં નથી. આટલું બધું સંકટ ભોગવ્યા પછી કરણ રાજાને જે થોડું સુખ મળ્યું તે તેને ઘણી મુદત સુધી પહોંચશે એવી આશા રાખવામાં આવે, અને ઈશ્વર મરતાને વધારે મારશે નહિ એવી કલ્પના થાય. પણ એ આશા તથા કલ્પના ઘણી વાર ખોટી પડે છે. માણસ ઉપર જ્યારે દુઃખ આવી પડે છે ત્યારે ઘણું કરીને સામટું જ આવી પડે છે, અને એ સઘળી આફતોમાં જે માણસ પોતાનું ધૈર્ય છોડતો નથી, તથા પરમેશ્વર પરથી જેનો દઢ વિશ્વાસ જરા પણ ડગતો નથી તે ખરેખરો ધર્મી તથા તે જ ખરેખરો ઈશ્વરનો ભક્ત જાણવો.
- (2) Mysterious are the ways of providence and the reasons of this actions are difficult to find out. We would naturally expect that the little happiness which king Karan got after having endured so much suffering would last for a long time and we can easily imagine that God would not hit a man who is already down; but such hope and thought many times turn out false. When affections come upon man, they do not come singly, but in battalions and the man who in these troubles does not lose patients and whose faith in God does not at all flinch, is really pious; only such a man should be considered as the true devotee of God.